

קומפוזיציה

כתב וערך: שי שקד

דניאל בר-און /
הארץ

הפגנה בעקבות

אירועי המשט מול

שגרירות תורכיה

ברחוב הירקון, תל-

אביב.

3 ביוני 2010

תמונה מתחילה בקצוות.

כצלמים אנו מחליטים מה נכנס לתמונה ומה נשאר מחוצה לה.

בתצלום יש להראות רק את מה שצריך ולא יותר מזה.

לכל תצלום דרוש נושא.

נמרוד גליקמן

משחקה הביתי של הפועל חיפה נגד בית"ר ירושלים בליגת העל היה המשחק הראשון שבו שפטה ספיר ברמן, שופטת הכדורגל הטרנסג'נדרית הראשונה בישראל, לאחר שהודיעה על השינוי המגדרי שהיא עוברת. בתמונה, עידן ורד, קפטן בית"ר ירושלים, מתבונן מקרוב בציפורניה של ברמן, המשוחות בלק.

אצטדיון סמי עופר, חיפה 3, במאי 2021

נושא נשוא ורקע

נושא- הוא האלמנט החשוב ביותר. תמונה בלי נושא היא לא תמונה

נשוא- הוא אלמנט משלים או מתחרה לנושא הראשי. אנחנו נשתדל שהנשוא לא "יגנוב" את תשומת הלב מהנושא, ושהנשוא יתרום לצופה מידע על הנושא או ישלים זווית נוספת של הנושא.

רקע- הרקע לא פחות חשוב מהנושא בצילום. הרקע יכול לקחת תמונה סבירה ולהפוך אותה למדהימה. הרקע ישלים את הנושא במקרה הטוב ולא יגנוב תשומת לב במקרה הפחות טוב.

חיים צח / ידיעות אחרונות

**נפצע מחזיז שזרק אחד האוהדים אל מגרש, מאבטח, יואב גליצנשטיין
הכדורסל באצטדיון מלחה בירושלים בעת משחק בין הפועל ירושלים
להפועל חולון**

11 בנובמבר, 2007

אוריאל סיני / גטי אימג'ס

תושבים ביישובי הדרום בזמן מבצע עמוד ענן

21-12 בנובמבר 2012

מה מושך את העין?

חדות
(פוקוס)

An Israeli soldier lights a cigarette near the
Gaza border-Avishag Shaar-Yeshuv

מה מושך את העין?

בהירות

שבוע האופנה בתל אביב - דוגמנית בתוך אמבטיית חלב כחלק ממיצג של מעצבת התכשיטים קרן וולף. אבישג שאר-ישוב

מה מושך את העין?

צבעוניות

צלם עצמאי / קובי וולף

אחת ממשתתפות מצעד הגאווה בתל
במצעד השתתפו. אביב יורדת ממשאית
אלף 35-מהם כ, אלף איש 200-ס
[תיירים]

2016 ביוני 3, טיילת תל אביב

קומפוזיציה

קומפוזיציה משמעה סידור, האופן שבו מעמידים, מסדרים ומארגנים את האובייקטים הוויזואליים המרכיבים תצלום אחד. מה יהיה בתוך התמונה ומה יישאר מחוץ אליה.

כאשר קיימת קומפוזיציה עם יחסים נכונים בתוכה היא מצליחה להעביר מסר, את משמעות התצלום בצורה טובה יותר. מעוררת תגובה רגשית בצופה.

אביר סולטן EPA ,

קייט מילר-היידקי ובנות לוייתה
מבצעות את השיר של אוסטרליה
בחצי הגמר הראשון של תחרות
האירוויזיון.

אקספו תל אביב 14, במאי 2019

איזון

איזון הוא אחד מעקרונות הקומפוזיציה. כאשר הקומפוזיציה מאוזנת אנו חשים יותר בנוחות. ניתן להגיע לאיזון בשתי דרכים עיקריות:

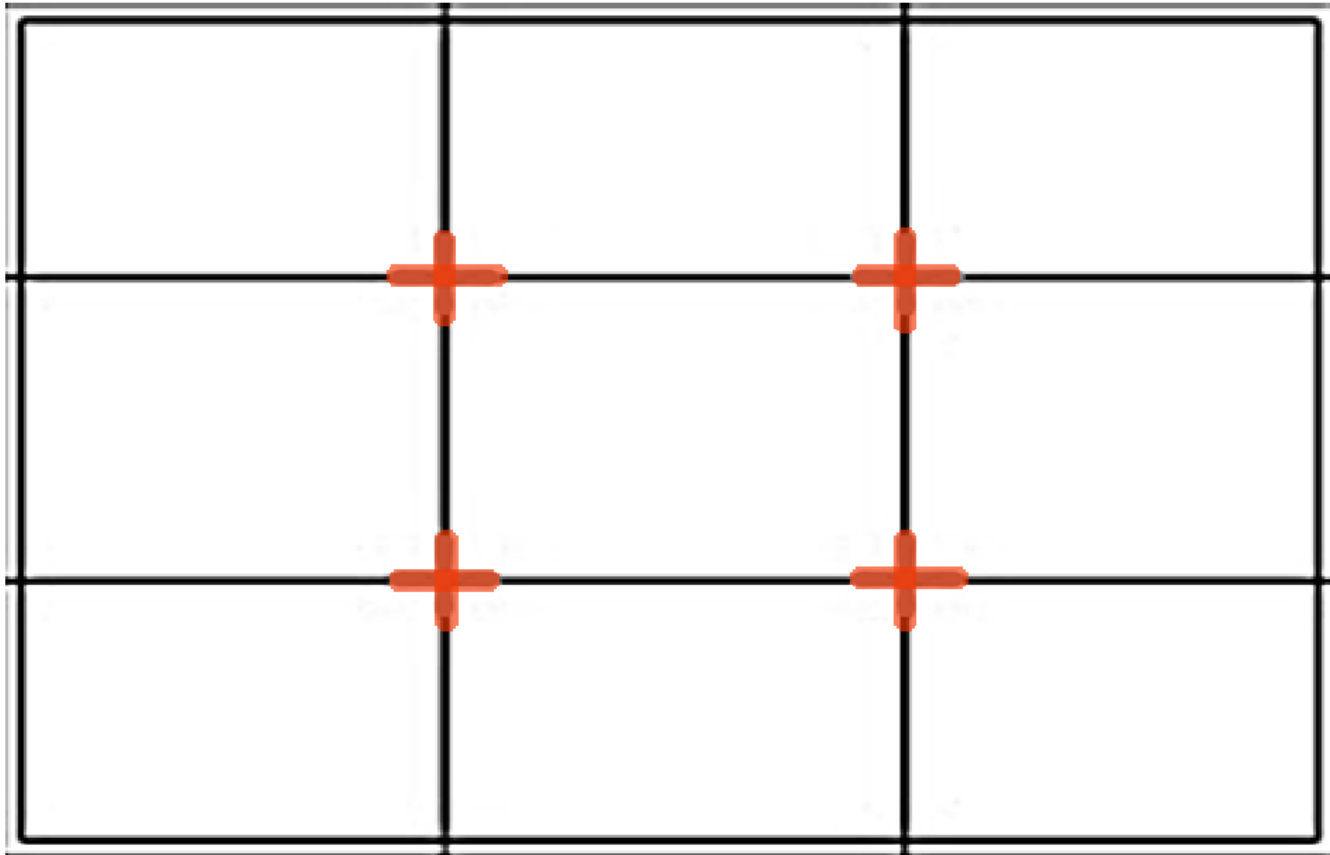
1. מרכז וסימטריה - יוצרים אווירה רגועה, נינוחה, סטטית ותחושת ביטחון. אחד ההסברים לכך הוא שאיזון סמטרי מזכיר לנו את סימטריות הגוף.
2. איזון א-סימטרי - קווי אורך ורוחב כמו רשת של שתי וערב, המקנה תחושת איזון ויציבות בפריים ותחושה דינמית יותר (בהתאם למרווחים בין הקווים).

חוק השלישים

חוק השלישים הוא הפשטה של "חתך הזהב".
על פי חוק השלישים מחלקים את הפריים לתשעה חלקים
שווים - שלושה קווים אנכיים ושלושה קווים מאוזנים באופן
שווה.

אם ממוקמים את נושא התמונה על אחד הקווים נקבל
קומפוזיציה מאוזנת, דינמית וא-סימטרית.

חוק השלישים

אם ממוקמים את הדמות בדיוק בנקודת המפגש, מתקבלת קומפוזיציה מאוזנת ונעימה לעין.

איזון

איזון סימטרי

איזון א-סימטרי

איזון סימטרי

אבישג שאר-ישוב - ארוחת מימונה
חגיגת באור-עקיבא 2014

איזון סימטרי

אם מחלקים את הצילום לשניים נוצרים שני חלקים כמעט זהים. צילום שכזה עוזר לתפוס את עינו של המתבונן ומעביר תחושת יציבות וסדר.

אוהד צויגנברג / ynet

מאות חרדים מנטורי-קרתא הפגינו

בירושלים ובבית שמש

במחאה על תחילת עבודות הבנייה

להקמת יחידות דיור לחרדים במתחם

גולובניץ שברמת בית שמש, משום

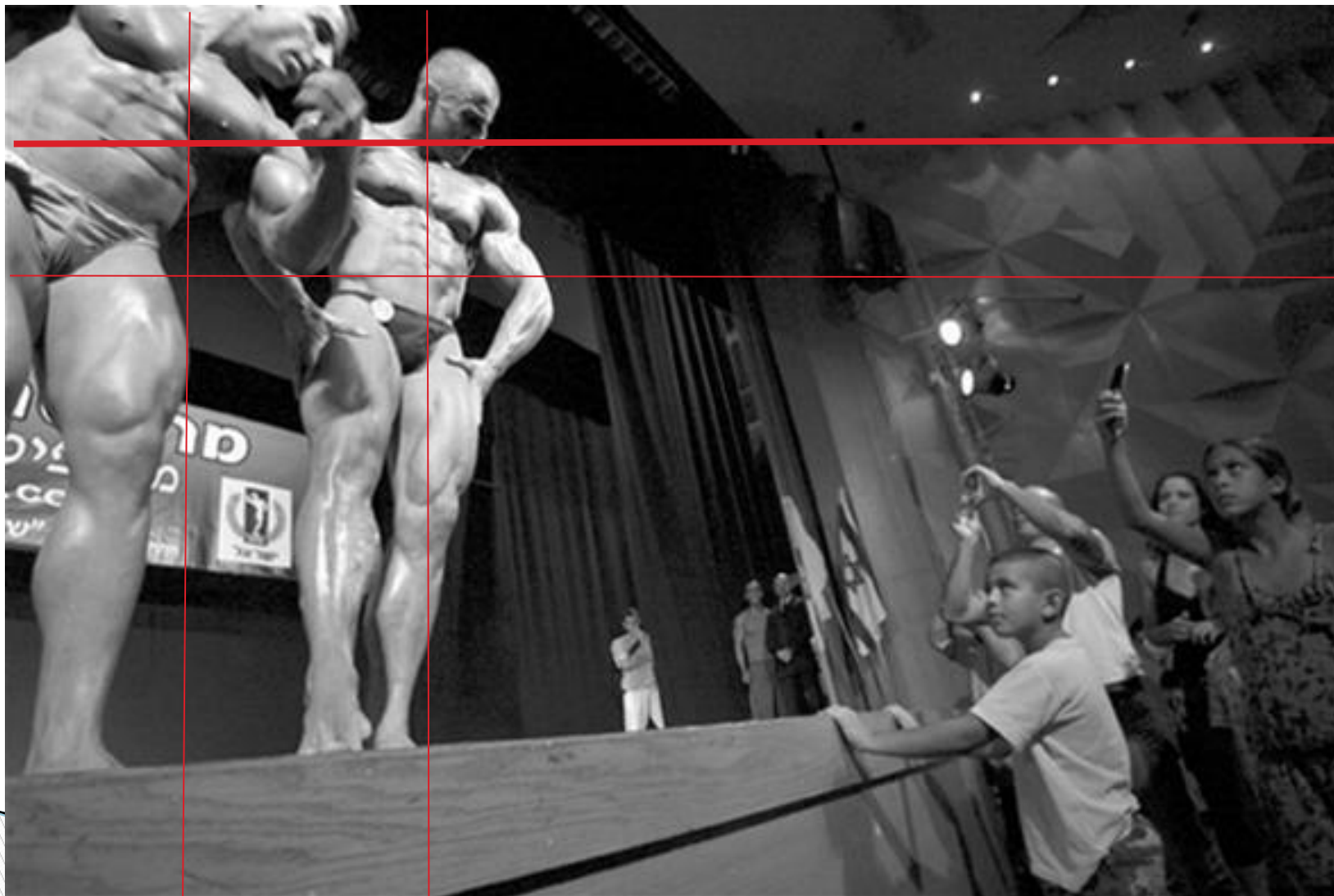
שלטענתם נמצאות במקום מערות

קבורה עתיקות.

14 באוגוסט 2013

לעתים, בתמונות שכאלו, הגבול בין משהו מסקרן לנדוש הוא דק, ולכן, כדאי לנסות גם לשבור את הסימטריה על ידי חפץ מסוים.

איזון א-סמיטרי

חוק השלישים

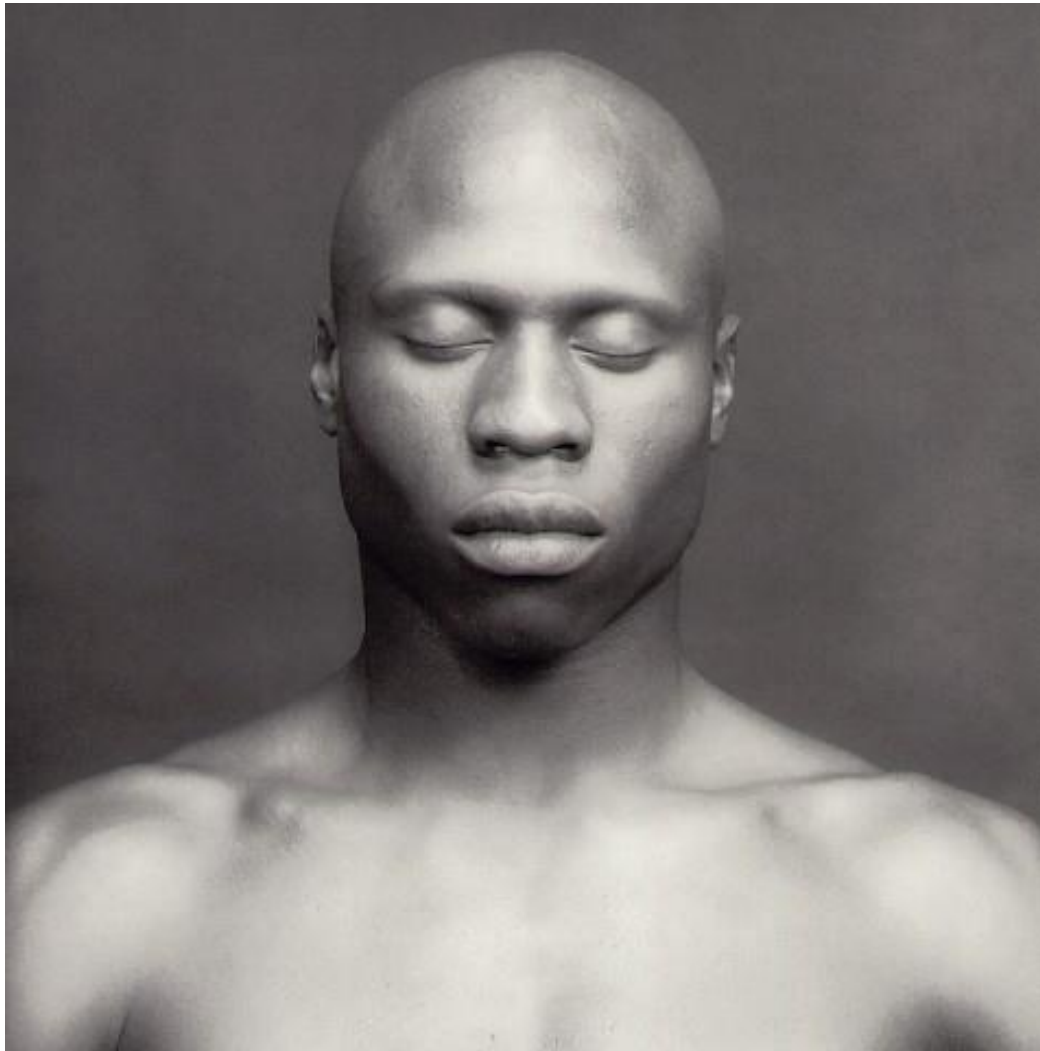
מיקום

מה משמעות של כל אזור בצילום?

מרכז: מעין נורמה, מוקד עניין – איזון סימטרי יוצר נוחות והרגשת בטחון.

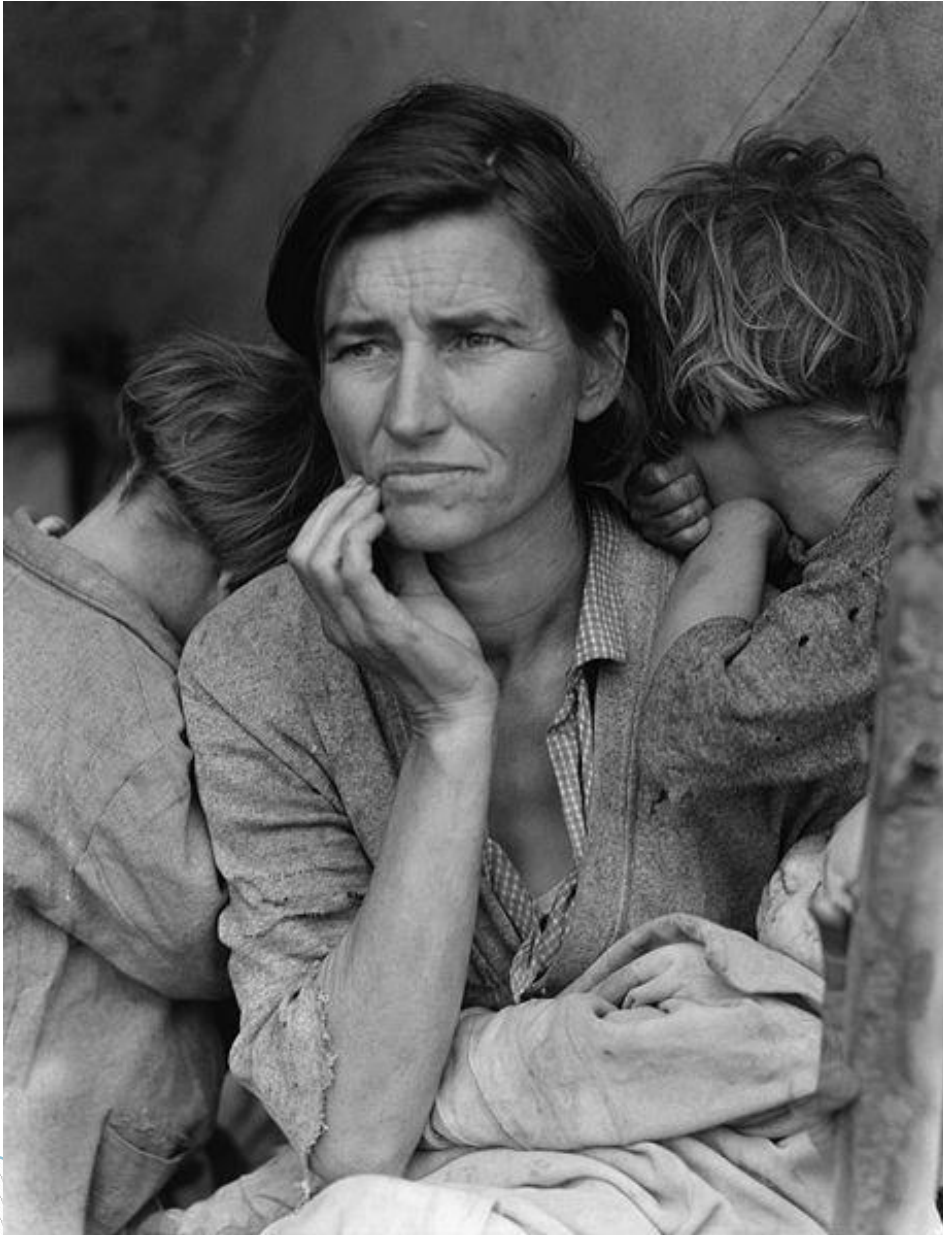
חלק עליון: כוח, שררה, סמכות, שאיפה, נשגב, מעל, עוצמה רוחנית.

חלק תחתון: כניעות, פגיעות, חולשה, סגירות, אין אונים גשמיות וכדומה.

מיקום השפעת המרכז וחלק עליון

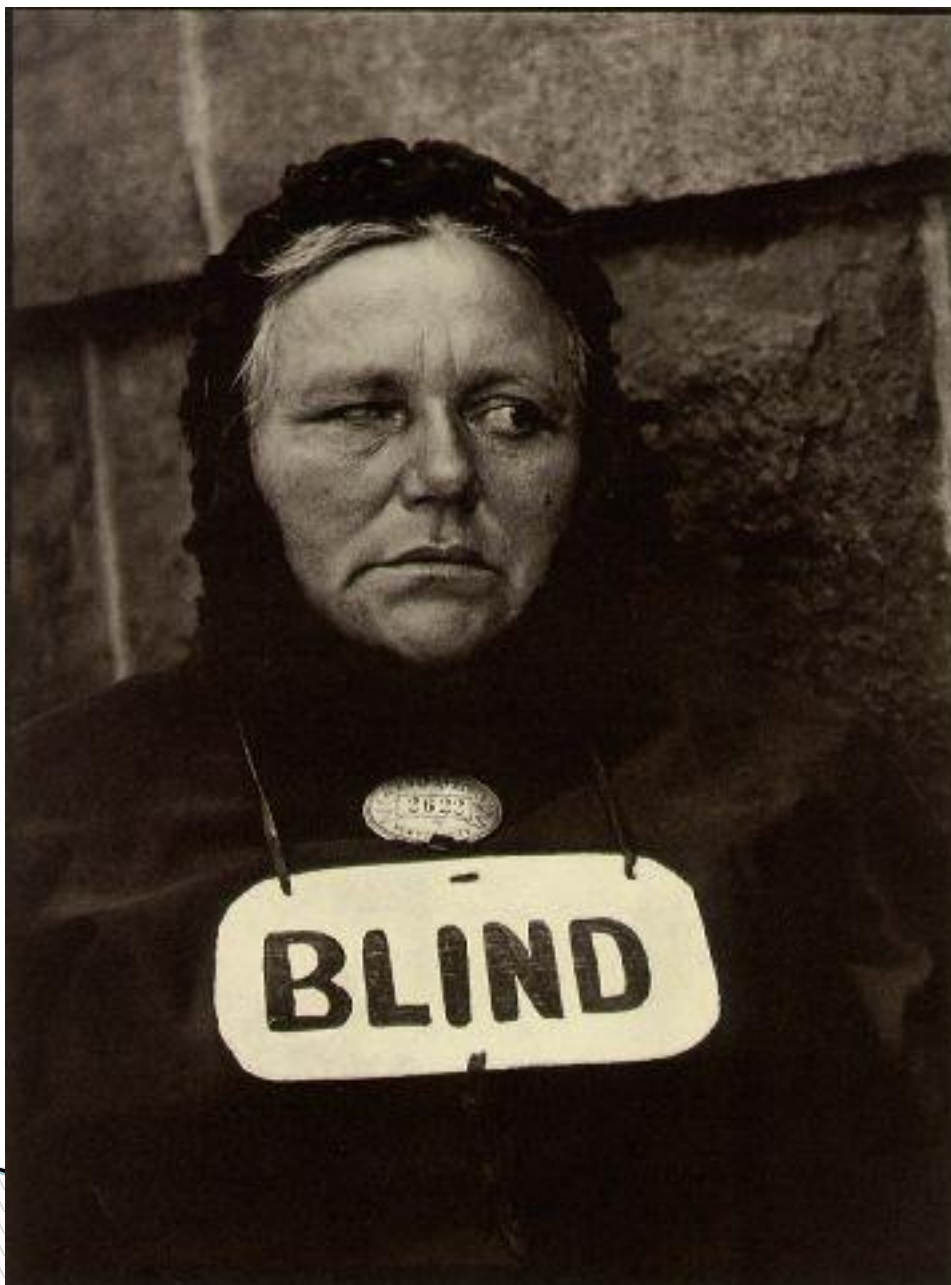
הצילום הוא של
רוברט מייפלתורפ
משנת 1986.
הפורמט הריבועי
יוצר תחושה סגורה.
הדמות ממוקמת
באופן סימטרי
במרכז המסגרת,
כאשר ראש הגבר
ממוקם בחלקו
העליון של התצלום.
הדמות נראית
בעלת נוכחות חזקה
כמעין פסל.

מיקום השפעת המרכז וחלק עליון

הצילום הוא של דורותיאה לאנג
התצלום נקרא "אם נודדת"
1936.

בתמונה אישה ממעמד נמוך
עם שלושת ילדיה. הצלמת
מיקמה אותה במרכז כאשר
ראשה נמצא בחלקו העליון של
התצלום. היא מצולמת בגובה
העיניים, ומזווית מעט נמוכה.
הקומפוזיציה גורמת לצופה
להתייחס אל האישה בכבוד
ובהערכה רבה. היא לא נראית
מסכנה, בזכות הקומפוזיציה
היא נראית חזקה, אצילית
ומודעת למצבה. מבטה אל
מחוץ לתמונה מרמז על תקווה.

מיקום השפעת המרכז וחלק עליון

מה קורה אם
ממקמים את הדמות
בסטייה קלה מהמרכז
ובזווית מעט
אלכסונית?

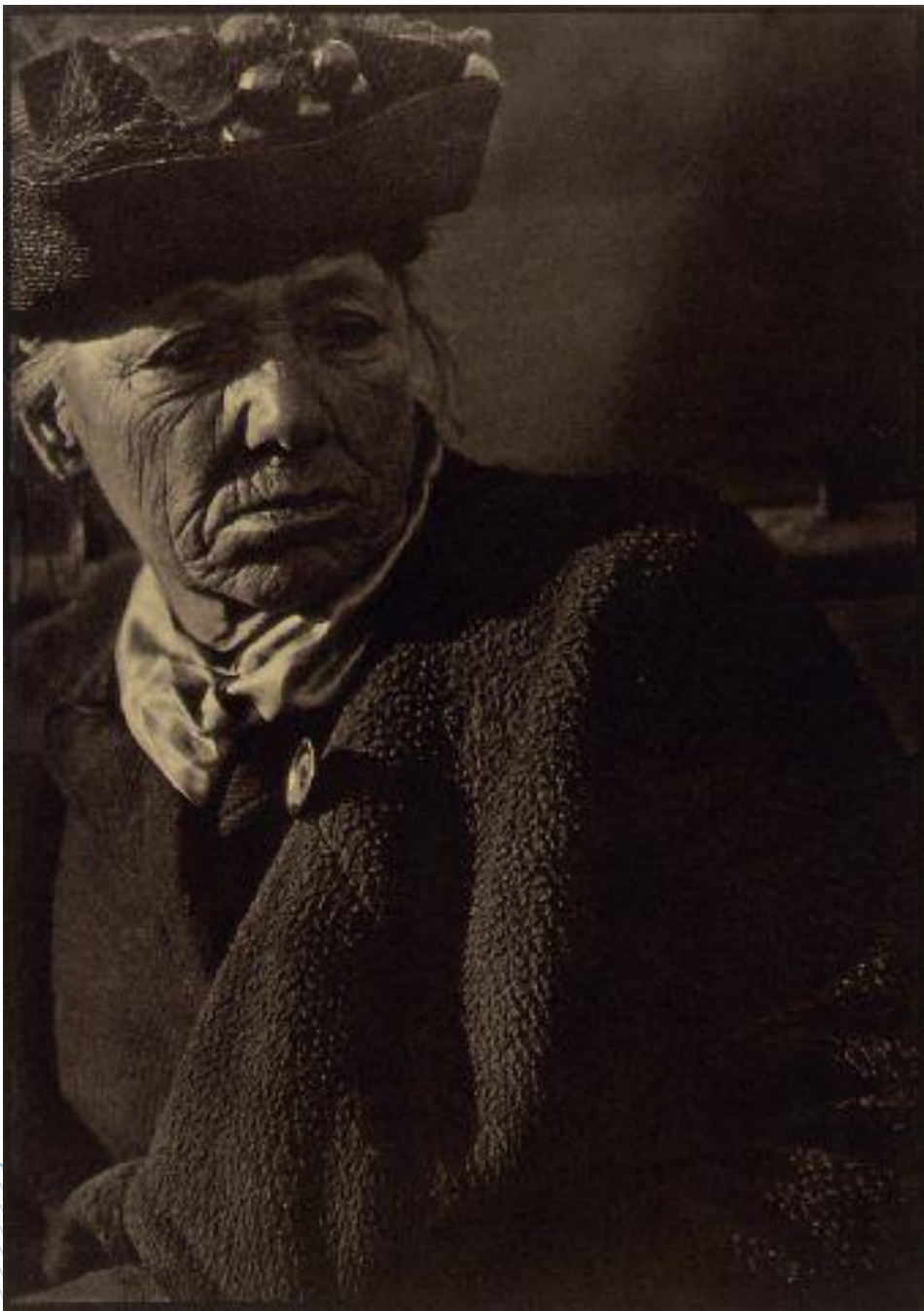
מיקום השפעת המרכז וחלק עליון

האישה העיוורת" של פול סטרנד 1916.

הדמות ממוקמת בחלקו העליון של הצילום, אך היא יוצרת אי-נוחות, כיוון שאינה ממוקמת ממש במרכז ומצולמת בזווית קלה.

בצורה זאת הצלם שבר את הסטטיות שיש במרכז ויצר תחושה יותר דינמית ולא נוחה.

כמובן שגם נושא הצילום משפיע ונמצא ביחס ישיר לקומפוזיציה.

מיקום השפעת המרכז וחלק עליון

דוגמא נוספת של פול
סטרנד.

הדמות ממוקמת בצד
ויוצרת מתח ועניין.

מיקום השפעת החלק התחתון

תמונה של הצלם ביל
ברנדט, 1947 בה הוא
מצלם את הסופר אדוארד
מורגן פורסטר.

הסופר ממוקם בחלקה
התחתון והימני של התמונה.
הוא נראה חלק מהסביבה,
ואינו שולט עליה, הוא מוצג
כסגור, מופנם, מנותק, צנוע
ואנושי מאוד ב"חולשתו".

מיקום

בשני הצילומים לפניכם מצולם רופא. על איזה מהם הייתם סומכים שיטפל בכם?

ימין או שמאל?

צד ימין: החלק שלו אנו נוטים לייחס משמעות רבה יותר. הנטייה שלנו לרוב לראות משמאל לימין, כאשר הימין הוא המקום אליו אנו שואפים.

צד שמאל: מקובל להתייחס אל צד שמאל כפחות משמעותי או פחות חזק.

אפשר ליצור קומפוזיציות מענייניות ולהשתמש ביחסים בין הצדדים כדי להשפיע על תחושת המתבונן.

מה נושא התמונה?

ומה נושא התמונה עתה?

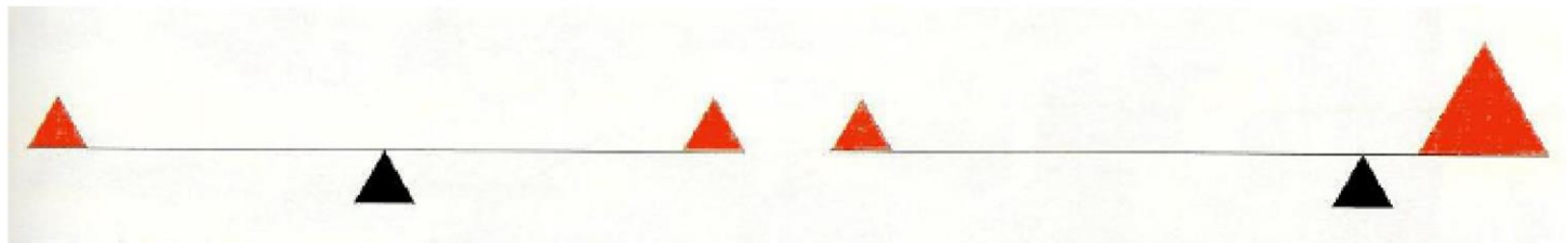

צילום: פליקס לופה - קובה

שיווי משקל

ניתן להגיע לאיזון או לחוסר איזון על ידי יחסי כוחות ושיווי משקל בתצלום.

כאשר יש חוסר סימטריה ניתן לאזן אותה על ידי אשליית משקל.

שיווי משקל סימטרי

שיווי משקל א-סימטרי

שיווי משקל

טבלה המסכמת את יחסי המשקלים

תכונות הנוטות להפחית משקל ויזואלי	תכונות הנוטות להוסיף משקל ויזואלי
גופים קטנים	גופים גדולים
גוני הנושא מתמזגים עם גוני הסביבה	ניגוד בין גוני הנושא ובין גוני הסביבה
גוונים בהירים (נראים קלים יותר ומושכים יותר את העין)	גוונים כהים (נראים כבדים יותר, אם כי פחות מושכים את העין)
צבעים חמים	צבעים קרים
צורות רגילות ויומיומית	צורות לא שגרתיות ובולטות
מרקם חלק	מרקם גס ומסובך
צורות אבסטרקטיות שאינן קשורות לאדם	אלמנטים הקשורים באדם כגון: חפצים שימושיים לאדם, צילום אדם או פני אדם
צורות המרוחקות ממרכז התצלום	צורות הקרובות למרכז התצלום
מיקום בחלק התחתון של התצלום	מיקום בחלק העליון של התצלום
מיקום בצד שמאל של התצלום	מיקום בצד ימין של התצלום

קומפוזיציה מתכנסת

קומפוזיציה המתכנסת לעומק התצלום, קומפוזיציה המובילה את העין לעומק התצלום (נקודת המגוז).

EPA, אביר סולטן
מיצג מחאה של קבוצת בונות אלטרנטיבה בתחנת הרכבת יצחק נבון

2023 במרץ 1, ירושלים

קומפוזיציה מתכנסת

גיא יחיאלי

לקראת חג הפסח נעצרה תל אביב, ה"עיר ללא הפסקה", "עקב הכניסה לסגר.

תל אביב, אפריל 2020

קומפוזיציה מתכנסת

שגית פרידמן-הלל

עבודת שורשים

דיוקנאות של בני נוער שעלו ממדינות ברית המועצות לשעבר במסגרת תוכנית נעל"ה (נוער עולה לפני הורים).

כפר הנוער עתיד ע"ש יענה ז'בוטינסקי 2021 - 2018

קומפוזיציה פתוחה

קומפוזיציה לא פורמלית ולא מתבלטת, ריאליסטית.
נוצרת הרגשה שהמרכיבים הוויזואליים בתצלום פונים החוצה.
האלמנטים בתמונה נראים יוצאים החוצה ומעבר לתמונה.

הידי לין AP

ג'ייקוב סימונה עומד ליד מכוניתו, שהועלתה באש במהלך המהומות שהתחוללו בעיר לוד בין תושביה היהודים והערבים.

לוד 11 , במאי 2021

קומפוזיציה פתוחה

אור אדר

משט מחאה של צוללות מתנפחות. המשט נערך במסגרת פעולות מחאה בדרישה להקים ועדת חקירה לפרשת הצוללות.

חוף תל אביב 5, באוקטובר 2020

קומפוזיציה פתוחה

אביר סולטן EPA /

ראש הממשלה בנימין נתניהו ושר הבריאות יולי אדלשטיין מקבלים את המשלוח הראשון של חיסונים נגד וירוס הקורונה

נמל התעופה בן גוריון 12, בספטמבר 2020

קומפוזיציה פתוחה

אורן זיו / עבור שיחה מקומית

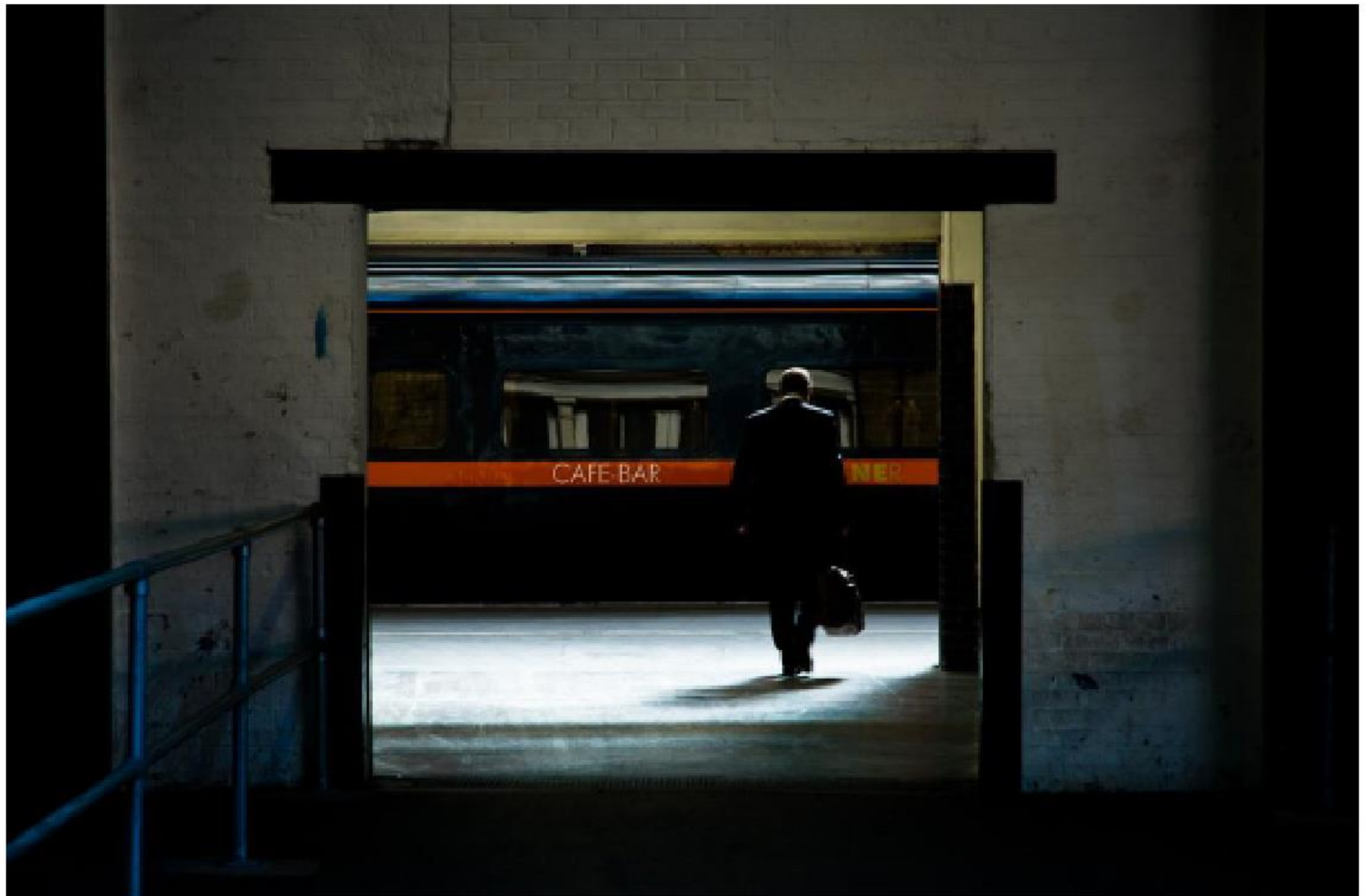
גופת לווייתן בוגר, שאורכו כ- 17 מטרים ומשקלו 25 טונות, שנפלטה לחוף. למרות שבנתיחת הגופה התגלו חומרים שמקורם בדיהום נפט, אין אפשרות לדעת בוודאות אם הלווייתן מת כתוצאה מאירוע זיהום הנפט, שהתרחש באותם ימים באזורנו וגרם לאסון סביבתי. חוף ניצנים 19, בפברואר 2021

קומפוזיציה סגורה

יוצרת רושם של קומפוזיציה מעוצבת, מסוגננת, מוקפדת ומדויקת, כמו במת תאטרון. לעיתים תצלומים שצורתם סגורה נתפסים יפים יותר.

בקומפוזיציה הסגורה המרכיבים הוויזואליים שבתצלום כביכול פונים פנימה. תמונה בה נושא התמונה מאוד ברור וקופץ לעין מתוך הרקע. העין נמשכת לנושא התמונה. האלמנטים בתמונה אינם מושכים את העין אל מחוץ לתמונה, אל שולי התמונה.

דוגמה לקומפוזיציה סגורה

קומפוזיציה סגורה

אביגיל עוזי, ידיעות אחרונות

סגר. אסור לצאת למרחק של יותר ממאה מטרים מהבית.

לאוכלוסיות בסיכון מומלץ שלא לצאת כלל ולא לפגוש בני משפחה. ימי הבדידות והחשש של גל הקורונה הראשון.

רחבי הארץ 31 - 20, במרץ 2020

קומפוזיציה סגורה

עופר וקנין, הארץ

אביגדור ליברמן, ראש מפלגת ישראל ביתנו, ביום הצגת רשימת מפלגתו לקראת מערכת הבחירות השנייה של שנת 2019 במערכת הבחירות הראשונה הייתה ישראל ביתנו לשון מאזניים.

אקספו תל אביב 30, ביולי 2019

תרגילי סיכום ויישום בנושא קומפוזיציה בצילום

תרגיל בצילום עיתונאי אפשרות א:

1. עליך לצלם שתי תמונות עיתונאיות, האחת תמונה מגזינית והשנייה תמונה חדשותית.
2. לכל תמונה יש לצרף הסבר המתאר את הרציונאל והסיפור העיתונאי אותו בחרת להביא
3. לכל תמונה יש לציין ולהסביר את סוג הקומפוזיציות שנבחרו ואת האמצעים הטכניים/אומנותיים בהם עשית שימוש.

תרגיל בצילום עיתונאי אפשרות ב:

- הכנסו ללינק הבא ובחרו הרצאה אחת מתוך ההרצאות שמציע אתר TED בנושא צילום .
- https://www.ted.com/search?cat=videos&per_page=12&q=PHOTOGRAPHY
- צלמו תמונה או מספר תמונות בהשראת ההרצאה שבחרת.
- הכינו מסמך וורד הכולל :תיאור קצר של ההרצאה (כולל לינק אליה, את התמונות שצלמת, תארו בכמה שורות מה הרציונאל שמאחורי התמונות וכיצד הן קשורות להרצאה.
- הסבירו ופרטו את סוגי הקומפוזיציה שבחרתם להשתמש בהן בתמונות שצילמת